

SOSTENIBILITAT I ELS SEUS INDICADORS

L'any 1972 a la conferència d'Estocolm, hi va haver la primera opció de reconèixer internacionalment la protecció i millora del medi ambient. Amb l'objectiu de mantenir i restaurar la biosfera i millorar la qualitat de vida de l'ésser humà.

Va ser l'any 1987, quan es va començar a parlar de sostenibilitat i desenvolupament sostenible, a l'anomenat informe Bruntlandt o el nostre futur comú.

“ És aquell que satisfarà les necessitats actuals sense posar en perill la capacitat de les generacions futures per satisfer les seves pròpies necessitats.”

El desenvolupament sostenible implica la millora de la qualitat de vida dins dels límits dels ecosistemes, exigeix una millor qualitat de vida per totes les persones, sense increment de la utilització dels recursos naturals més enllà de la possibilitats del planeta, pel tal d'exigir un bon desenvolupament sostenible cal que hi hagi;

- Un creixement econòmic.
- Conservació dels recursos naturals i del medi ambient
- Desenvolupament social.

Al 1991, al document Cuidar la Terra, es defineix el desenvolupament sostenible com;

“ La millora de la qualitat de vida humana tot vivint dins la capacitat de càrrega dels ecosistemes que suporten la vida.”

Sostenibilitat és vetllar per un medi ambient sa que no posi en perill la salut o vida de les persones. És també establir programes de reducció, reutilització i reciclatge de residus, programes de reducció de consum d'aigua, reducció i eficiència en al consum energètic i de matèries primeres.

Al 1992, a Rio de Janeiro, va ser la primera trobada per tal de parlar de desenvolupament sostenible, es van aprovar una sèrie de documents bàsics a la definició de qualsevol estratègia ambiental.

El desenvolupament sostenible ens planteja 5 idees principals, aquestes són:

1. El desenvolupament té una dimensió econòmica, social i ambiental i només serà sostenible si s'aconsegueix l'equilibri entre els diferents factors que influeixen amb la qualitat de vida.
2. Avançar cap a pautes més sostenibles exigeix atendre el caràcter de sostenibilitat com a procés.
3. L'avançament cap a la sostenibilitat és un canvi positiu.
4. El desenvolupament sostenible representa una clara oportunitat estratègica a llarg termini, assumint que pot costar alguns costos d'ajust a curt termini.
5. El compromís institucional i el de consens social són peces claus en al procés d'avançament cap a la sostenibilitat..

El concepte de sostenibilitat que es va plantejar a la Declaració de Rio de 1992, inclou tres objectius:

Ecològics; que representen l'estat natural dels ecosistemes, els que no poden ser degradats, sinó que han de complir les seves característiques principals, les quals són essencials per la seva supervivència a llarg termini.

Econòmics; ha de promoure's l'economia productiva auxiliada pel know-how de la infraestructura moderna, ha de proporcionar ingressos suficients per garantir la continuïtat en la manipulació dels recursos.

Socials; els beneficis i costos han de distribuir-se equitativament entre els diferents grups.

Hi ha dos tipus de sostenibilitat:

Sostenibilitat Dèbil; utilitza indicadors monetaris i fa referència a la forma de mantenir un consum constant, es basa en la substitució entre al capital natural i el capital artificial.

Sostenibilitat Forta, és aquella que utilitza indicadors físics, químics i biològics, es basa en al principi de mantenir constant el capital natural i no el de consum.

Un dels documents que es varen aprovar a la Cimera de Rio va ser l'Agenda 21, es basa en la premissa que el desenvolupament sostenible no és una alternativa possible sinó un imperatiu el qual no podem defugir.

El projecte també ens parla dels indicadors de sostenibilitat i dels tipus que en podem trobar, un indicador és quelcom que t'ajuda a entendre en quina situació et trobes, en quina direcció vas i a quina distància estàs del teu objectiu. Els indicadors de sostenibilitat ens permeten avaluar l'evolució de la societat cap a un model de vida més sostenible, han de reflectir la triple dimensió del desenvolupament sostenible;

Econòmica; utilitzen els diners com a escala de comparació, producte interior brut, exportacions i consums.

Social; donen una visió global que integra el medi ambient, la humanitat i la seva interrelació.

Ambiental; mesuren la qualitat del medi natural, la biodiversitat d'espècies, salut dels ecosistemes, qualitat de les aigües continentals i oceàniques.

Característiques dels indicadors:

1. Fàcilment mesurables.
2. Pràctics i comprensibles.
3. Descriptius i selectius.
4. Representatius i fiables
5. Consistents i sensibles
6. Adaptables.
7. Ben definits i estables.

Les seves funcions són;

- Valorar el compliment dels objectius dels diferents plans d'acció.
- Fer un seguiment de la gestió i avaluació dels resultats obtinguts.
- Obtenir informació global del municipi.
- Establir un sistema de dades que facilitin l'actualització.
- Valorar els avanços cap a la sostenibilitat a cada municipi i en conjunt de tota la xarxa.
- Tenir un sistema d'informació ciutadana.
- Contrarestar els resultats amb processos similars.

Indicadors de model: els indicadors de model municipal descriuen els processos o fenòmens d'incidència multifactorial que determinen directament el funcionament bàsic municipal.

Indicadors de flux; els municipis són sistemes ecològics amb una dinàmica complexa, que no estan en equilibri i que necessiten aportacions constants d'energia, matèria i informació que metabolitzen i transformen, aquest metabolisme urbà genera un conjunt de sortides, de productes residuals, que el mateix sistema no és capaç d'absorbir.

Indicadors de qualitat: tenen com a finalitat específica informar sobre l'estat del medi i la seva evolució espaciotemporal.

Indicadors de pressió; descriuen els impactes exercits per les activitats humanes sobre el medi ambient de forma indirecta o directa. Afecten a la qualitat i a la quantitat dels recursos naturals.

Indicadors d'estat; mostren la qualitat del medi ambient i dels recursos naturals. Aquests indicadors han de donar una visió global de la situació del medi ambient i de la seva evolució, però no de la pressió que s'exerceix sobre ell.

Indicadors de resposta; expressen en quina mesura la societat respon als canvis ambientals i la preocupació per ells.

Finalment en el projecte, s'ha realitzat una aplicació pràctica dels indicadors, a dos municipis, Artés i Manresa, arribant a les conclusions:

1. Hi ha una gran diversitat d'indicadors
2. No hi ha cap criteri d'indicador validat a nivell global
3. Cal trobar un petit grup d'indicadors unificats que permetin visualitzar fàcilment els resultats i que estiguin a l'abast de la majoria de la població.
4. Seria molt interessant, però a la vegada difícil, poder assolir un indicador integrat de sostenibilitat.
5. El principal problema al treballar amb indicadors és la manca de dades, aquestes es fan més evidents com més petit és el municipi.
6. Cal buscar un equilibri en les diferents tipologies d'indicadors; social, ambiental i econòmic, per tal que puguin reflexar bé la sostenibilitat del municipi.
7. Per Artés les gràfiques del tipus de sòl, són força interessants, observant que cada vegada hi ha més població, això significa més demanda de sòl per tal de poder construir l'habitatge.
8. També d'Artés, es pot destacar els residus, observant que cada vegada la gent està més interessada amb el tema de sostenibilitat i medi ambient.
9. Per Manresa, podem destacar la mobilitat, on la gent utilitza més el transport públic que no pas el privat per moure's amb més comoditat per la població.

